

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai Cluj-Napoca
1.2 Facultatea	Studii Europene
1.3 Departamentul	Studii Europene și Guvernare
1.4 Domeniul de studii	Relații internaționale și studii europene
1.5 Ciclu de studii	Licență
1.6 Programul de studii/ Calificarea	Relații internaționale și studii europene

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	TEORII ALE INTEGRĂRII EUROPENE						
2.2 Titularul activităților de curs	Conferențiar dr. Georgiana CICEO						
2.3 Titularul activităților de seminar	Lector dr. Radu-Bogdan ALBU						
2.4 Anul de studiu	II	2.5 Semestrul	2	2.6 Tipul de evaluare	Examen	2.7 Regimul disciplinei	Oblig.

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Nr. de ore pe săptămână	4	Din care 3.2 curs	2	Din care 3.3 seminar/ laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	Din care 3.5 curs	28	Din care 3.6 seminar/ laborator	14
Distribuția fondului de timp					Ore conv.
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					28
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					14
Pregătire seminarii/ laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					14
Tutoriat					2
Examinări					2
Alte activități:					-
3.7 Total ore studiu individual					80
3.8 Total ore pe semestru					56
3.9 Numărul de credite					5

4. Preconții

4.1 de curriculum	Cursul Istoria integrării europene Cursul Instituțiile UE
4.2 de competențe	Limba engleză

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	---
5.2 de desfășurare a seminarului/ laboratorului	---

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<p>1. Cunoaștere și înțelegere (cunoașterea și utilizarea adecvată a noțiunilor specifice disciplinei)</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ <i>C 1.1 Analizarea și interpretarea proceselor politice europene și internaționale</i> ❖ <i>C 3.1 Deprinderea metodelor specifice de analiză și decizie în domeniul relațiilor europene și internaționale</i> ❖ <i>C 4.1 Selectarea conceptelor fundamentale pentru analiza evoluțiilor politico-institutionale</i> <p>2. Explicare și interpretare (explicarea și interpretarea unor idei, proiecte, procese, precum și a conținuturilor teoretice și practice ale disciplinei)</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ <i>C 1.2 Utilizarea conceptelor fundamentale din domeniul relațiilor internaționale în descrierea și explicarea evenimentelor sau proceselor</i> ❖ <i>C 4.2 Recunoașterea metodelor fundamentale pentru explicarea și interpretarea proceselor și strategiilor specifice acestui domeniu</i> <p>3. Instrumental – aplicative (proiectarea, conducerea și evaluarea activităților practice specifice: utilizarea unor metode, tehnici și instrumente de investigare și de aplicare)</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ <i>C 1.3 Analiza unei situații date prin aplicarea unor principii, teorii și metode fundamentale din domeniul relațiilor europene și internaționale</i> ❖ <i>C 4.3 Aplicarea cunoștințelor asimilate la situații date de evaluare și valorificare empirică a elementelor evaluate</i> ❖ <i>C 4.4 Elaborarea de analize de specialitate în domeniul relațiilor internaționale și afacerilor europene.</i>
Competențe transversale	<p>4. Atitudinale (manifestarea unei atitudini pozitive și responsabile față de domeniul științific / centrat pe valori și relații democratice / promovarea unui sistem de valori culturale morale și civice / valorificarea optimă și creativă a propriului potențial în activitățile științifice / implicarea în dezvoltarea instituțională și în promovarea inovațiilor științifice / angajarea în relații de parteneriat cu alte persoane – instituții cu responsabilități similare / participarea la propria dezvoltare profesională).</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ <i>CT1 Gestionarea informațiilor specifice rezolvării sarcinilor complexe în context (receptarea, transmiterea, prelucrarea, stocarea informațiilor în documente de profil), inclusiv prin utilizarea la nivel avansat a unei limbi de circulație internațională și la nivel mediu sau avansat a unei a doua limbi străine</i>

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<i>Obiectivul cursului este acela de a-i înzestra pe studenți cu acele instrumente conceptuale și teoretice absolut necesare pentru a înțelege procesul construcției europene, aflat acum într-un moment de dezvoltare maximă, deopotrivă pe verticală (complexitate/adâncire) și pe orizontală (lărgire), și marcat de unicitate în contextul organizațiilor internaționale și al sistemului internațional.</i>
7.2 Obiective specifice	<ul style="list-style-type: none"> ❖ <i>Cunoașterea principalelor teorii ale integrării europene</i> ❖ <i>Utilizarea unor instrumente teoretice de analiză a procesului de integrare</i> ❖ <i>Recunoașterea elementelor care conturează o anumită perspectivă asupra integrării</i>

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
Introducere	---	---
1. Conceptul de Europa (ca entitate geografică, culturală, politică). Conceptul de Europa unită. Divizarea istorică a Europei (factorii de divizare: limba, religia, tradițiile culturale, experiențele istorice diferite, al Doilea Război Mondial)	Expunere interactivă	➤
2. Rădăcinile integrării europene (impactul celui de-al Doilea Război Mondial, factorii politici, factorii economici)	Expunere interactivă	➤
3. Definirea conceptului de integrare și a limitelor sale. Conturarea principalelor tendințe care se manifestă în teoretizarea procesului de integrare și a problemelor pe care le incumbă aceasta	Expunere interactivă	<ul style="list-style-type: none"> ➤ M. O'Neill, <i>The Politics of European Integration. A Reader</i>, p. 3-20. ➤ B. Rosamond, <i>Theories of European Integration</i>, p. 1-18. ➤ N. Păun, A.-C. Păun, G. Ciceo, R. Albu-Comănescu, <i>Finalitatea Europei</i>, p. 177-199.
4. Federalismul	Expunere interactivă	<ul style="list-style-type: none"> ➤ M. O'Neill, <i>The Politics of European Integration. A Reader</i>, p. 21-30, 123-127. ➤ B. Rosamond, <i>Theories of European Integration</i>, p. 23-31. ➤ N. Păun, A.-C. Păun, G. Ciceo, R. Albu-Comănescu, <i>Finalitatea Europei</i>, p. 204-215.
5. Funcționalismul	Expunere interactivă	<ul style="list-style-type: none"> ➤ M. O'Neill, <i>The Politics of European Integration. A Reader</i>, p. 31-37. ➤ B. Rosamond, <i>Theories of European Integration</i>, p. 31-42. ➤ N. Păun, A.-C. Păun, G. Ciceo, R. Albu-Comănescu, <i>Finalitatea Europei</i>, p. 215-222.
6. Neofuncționalismul	Expunere interactivă	<ul style="list-style-type: none"> ➤ M. O'Neill, <i>The Politics of European Integration. A Reader</i>, p. 37-53, 127-130. ➤ B. Rosamond, <i>Theories of European Integration</i>, p. 50-74, 85-98. ➤ N. Păun, A.-C. Păun, G. Ciceo, R. Albu-Comănescu, <i>Finalitatea Europei</i>, p. 222-227.
7. Interguvernamentalismul. Teoria jocului pe două niveluri. Confederalismul	Expunere interactivă	<ul style="list-style-type: none"> ➤ M. O'Neill, <i>The Politics of European Integration. A Reader</i>, p. 54-77, 91-99. ➤ B. Rosamond, <i>Theories of European Integration</i>, p. 75-81. ➤ N. Păun, A.-C. Păun, G. Ciceo, R. Albu-Comănescu, <i>Finalitatea Europei</i>, p. 229-243.
8. Interguvernamentalismul liberal	Expunere interactivă	<ul style="list-style-type: none"> ➤ M. O'Neill, <i>The Politics of European Integration. A Reader</i>, p. 130-136. ➤ B. Rosamond, <i>Theories of European Integration</i>, p. 136-145. ➤ N. Păun, A.-C. Păun, G. Ciceo, R. Albu-Comănescu, <i>Finalitatea Europei</i>, p. 243-252.
9. Guvernarea multinivel	Expunere interactivă	<ul style="list-style-type: none"> ➤ M. O'Neill, <i>The Politics of European Integration. A Reader</i>, p. 99-108. ➤ B. Rosamond, <i>Theories of European Integration</i>, p. 109-113. ➤ N. Păun, A.-C. Păun, G. Ciceo, R. Albu-Comănescu, <i>Finalitatea Europei</i>, p. 261-267.

FIȘA DISCIPLINEI

TEORIILE INTEGRĂRII EUROPENE

10. Noul instituționalism. Policy networks	Expunere interactivă	<ul style="list-style-type: none"> ➤ M. O'Neill, <i>The Politics of European Integration. A Reader</i>, p. 136-139. ➤ B. Rosamond, <i>Theories of European Integration</i>, p. 113-126. ➤ N. Păun, A.-C. Păun, G. Ciceo, R. Albu-Comănescu, <i>Finalitatea Europei</i>, p. 267-270.
11. Socio-constructivismul	Expunere interactivă	<ul style="list-style-type: none"> ➤ B. Rosamond, <i>Theories of European Integration</i>, p. 166-175.
12. Legătura dintre teoriile integrării, teoriile relațiilor internaționale și științele politice	Expunere interactivă	<ul style="list-style-type: none"> ➤ B. Rosamond, <i>Theories of European Integration</i>, p. 186-198. ➤ Nicolae Păun, Adrian-Ciprian N. Păun, A.-C. Păun, G. Ciceo, R. Albu-Comănescu, <i>Finalitatea Europei</i>, p. 270-275.
Concluzii	---	---
<p>Bibliografie obligatorie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Michael O'Neill, <i>The Politics of European Integration. A Reader</i>, Londra/New York, Routledge, 1996. - Ben Rosamond, <i>Theories of European Integration</i>, Houndmills, Basingstoke, Palgrave, 2000. - Nicolae Păun, Adrian-Ciprian Păun, Georgiana Ciceo, Radu Albu-Comănescu, <i>Finalitatea Europei</i>, ed. a 2-a, Cluj-Napoca, EFES, 2007. <p>ibliografie opțională:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Brent F. Nielsen și Alexander Stubb (ed.), <i>The European Union. Readings on the Theory and Practice of European Integration</i>, ed. a 3-a, Boulder, CO, Lynne Rienner Publishers, 2003. - Antje Wiener and Thomas Diez, <i>European Integration Theory</i>, ed. a 2-a, Oxford, Oxford University Press, 2009. - Neill Nugent, <i>The Government and Politics of the European Union</i>, ed. a 7-a, Houndmills, Palgrave, 2011. 		
8.2 Seminar/laborator		
Introducere	---	---
1. Federalism	Sinteză pe baza Bibliografiei Analiză de text Comparație Abordare critică	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Juliette Lodge, "European Union and the First Elected European Parliament: the 'Spinelli Initiative'", in: <i>Journal of Common Market Studies</i>, 22(4), 1984, p. 377-402. ➤ Michael Burgess, "Federal ideas in the European Community: Altiero Spinelli and European Union, 1981-84", in: <i>Government and Opposition</i>, 19(3), 1984. ➤ Murray Forsyth, <i>Federation, federal union, federal state</i>, In: Murray Forsyth, <i>Unions of States: The Theory and Practice of Confederation</i>, Leichester, Leichester University Press, 1981, p. 2-16. ➤ John Pinder, "European Community and nation-state: a case for neo-federalism?" In: <i>International Affairs</i>, 62(1), 1986, p. 41-54.
2. Funcționalism. Neofuncționalism	Sinteză pe baza Bibliografiei Analiză de text Comparație Abordare critică	<ul style="list-style-type: none"> ➤ David Mitrany, "The Prospect of Integration: Federal or Functional" in: <i>Journal of Common Market Studies</i>, 4(2), 1965. ➤ David Mitrany, "The functional approach in historical perspective" in: <i>International Affairs</i>, no. 47, 1971, p. 533-543. ➤ Ernst B. Haas, "International Integration: The European and the Universal Process" in: <i>International Organization</i>, 15(3), 1961, p. 366-392. ➤ Jeppe Tranholm-Mikkelsen, "Neofunctionalism: Obstinate or Obsolete?", In: <i>Millennium: Journal of International Studies</i>, 20 (1), 1991, p. 1-22.
3. Interguvernamentalism. Interguvernamentalism liberal. Teoria jocului pe două niveluri. Confederalism	Sinteză pe baza Bibliografiei Analiză de text Comparație Abordare critică	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Stanley Hoffmann, "The European process at Atlantic cross purposes" in: <i>Journal of Common Market Studies</i>, 3(2), 1964, p. 85-101. ➤ Stanley Hoffmann, "Încăpățânat sau învechit? Franța, integrarea europeană și soarta statului-națiune", 1960, in: Stanley Hoffmann, <i>Sisiful european</i>, București, Curtea Veche, 1994, trad. lb. română 2003, p. 107-115. ➤ Andrew Moravcsik, "Preferences and Power in the

		<p>European Community: A Liberal Intergovernmentalist Approach" in: <i>Journal of Common Market Studies</i>, 31(4), 1993, p. 473-524.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Daniel Wincott, "Institutional Interaction and European Integration: Towards an Everyday Critique of Liberal Intergovernmentalism" in: <i>Journal of Common Market Studies</i>, 33(4), 1995, p. 597-609. ➤ Robert Putnam, "Diplomacy and Domestic Policy: The Logic of Two-Level Games" in: <i>International Organization</i>, 42(3), 1988, p. 427-460. ➤ Simon Bulmer, <i>Domestic Politics and European Community Policy-Making</i>, In: <i>Journal of Common Market Studies</i>, 21(3), 1983, p. 349-363. ➤ William Wallace, "Europe as a confederation: the Community and the nation-State" in: <i>Journal of Common Market Studies</i>, 20(1/2), 1982, p. 57-68. ➤ Paul Taylor, "The Politics of the European Communities: The Confederal Phase" in: <i>World Politics</i>, 27(3), 1975, p. 336-360.
4. Guvernarea multietajată. Noul instituționalism. Policy networks	Sinteză pe baza Bibliografiei Analiză de text Comparație Abordare critică	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Giandomenico Majone, "The Credibility and Crisis of Community Regulation", in: <i>Journal of Common Market Studies</i>, 38(2), 2000, p. 271-300. ➤ Gary Marks, Liesbet Hooghe, Kermit Blank, "European Integration from the 1980s: State-Centric v. Multi-level Governance" in: <i>Journal of Common Market Studies</i>, 34(3), 1996, p. 346. ➤ John Peterson, „Decision-Making in the European Union: Towards a Framework for Analysis”, in: <i>Journal of European Public Policy</i>, 1995, 2(1), p. 69-93. ➤ Markus Jachtenfuchs, <i>The Governance Approach to European Integration</i>, In: <i>Journal of Common Market Studies</i>, 2001, 39(2), p. 245-264.
5. Socio-constructivism	Sinteză pe baza Bibliografiei Analiză de text Comparație Abordare critică	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Steve Smith (1999) "Social constructivism and European Studies: a reflectivist critique" in: <i>Journal of European Public Policy</i> 6(4), pg. 682. ➤ Jeffrey T. Checkel și Andrew Morawcsik (2001) "Forum Section – A Constructivist Research Program in EU Studies?" in: <i>European Union Politics</i> 2(2), pg. 227. ➤ Markus Jachtenfuchs (2002) "Deepening and widening of the integration theory" in: <i>Journal of European Public Policy</i> 9(4), pg. 654.
Concluzii	---	----

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Cursul Teoriile integrării europene reprezintă un complement logic al disciplinelor de europenistică predate la Facultatea de Studii Europene. Conținuturile sale sunt menite să detalieze și să completeze abordarea preponderent istorică, juridică și instituțională a studiului efectuat asupra funcționării Uniunii Europene, prin introducerea în ecuație a elementului teoretic. Această disciplină se află, așadar, în strânsă legătură cu Dreptul Comunitar, dar și cu Instituțiile UE și Procesul decizional în UE, contribuind la o înțelegere complexă a structurii, organizării și funcționării Uniunii Europene în contextul actual. Parcurgerea cursului potențează competențele acestora în probleme politice, economice, sociale, culturale specifice și asigură dobândirea unor cunoștințe temeinice asupra trăsăturilor generale și specifice ale guvernării în context european.

10. Evaluare

Tip de activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Evaluare sumativă ce ține seama de: - Participarea la cursuri și implicarea în discuțiile pe marginea tematicii aferente fiecărui curs - Răspunsul la întrebările de examen din materia aferentă cursului	- Evaluarea activității de la curs și de la seminar pe baza unui algoritm prestabilit - Examen scris	60%
10.5 Seminar	Evaluare sumativă ce ține seama de: - Participarea la seminarii și implicarea în discuțiile care au loc în cadrul fiecărui seminar		30%
10.6 Standard minim de performanță			
Pentru nota 5: ❖ <i>Susținerea examenului scris și rezolvarea a cel puțin jumătate din subiectele aferente acestei probe</i> ❖ <i>Participarea la 50% din activitățile aferente seminarului</i>		Pentru nota 10: ❖ <i>Prezența minimă la 80% din activitățile de curs și seminar</i> ❖ <i>Participare activă la curs și seminar</i> ❖ <i>Susținerea examenului scris și rezolvarea subiectelor aferente acestuia</i> ❖ <i>Parcurgerea a trei lucrări din bibliografie</i>	

Data completării:

1 octombrie 2019

Semnătura titularului de curs:

conf. dr. Georgiana CICEO

Semnătura titularului de seminar:

lect. dr. Radu-Bogdan ALBU

Data avizării în catedră:

octombrie 2019

Semnătura șefului de departament:

conf. dr. Nicoleta-Dorina RACOLȚA-PAINA